

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра банківської справи

Допущено до захисту

Завідувач кафедри _

Л.В. Кузнєцова

“ ” _

2018 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Управління діяльністю банків на фінансовому ринку»
на тему: **«Управління грошовими потоками в банківських**
установах України»

Виконавець:

студент бзф10м ЦЗФН
ПАШКОВСЬКА Д.С. _

Науковий керівник:

К.е.н., ст. викладач
СЕРГЄЄВА О.С. _

ОДЕСА – 2018

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ В БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВАХ...	6
1.1 Економічна сутність та структуризація грошових потоків банків як об'єкту управління.....	6
1.2 Характеристика чинників, що мають ураховуватись при управлінні грошовими потоками банків.....	12
1.3 Методичні підходи до управління грошовими потоками банків.....	22
Висновки до першого розділу.....	31
РОЗДІЛ 2 ОЦІНКА ГРОШОВИХ ПОТОКІВ В БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВАХ УКРАЇНИ.....	33
2.1 Аналіз грошових потоків банків України та чинників, що змінюють їх характеристики.....	33
2.2. Оцінка управління грошовими потоками в ПАТ «Райффайзен Банк Аваль»	41
2.3. Моделювання якості управління грошовими потоками банківських установ на основі динамічного векторного показника.....	52
Висновки до другого розділу.....	65
РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ РОЗВИТКУ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ В БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВАХ УКРАЇНИ	68
3.1 Методичне забезпечення планування грошових потоків банківських установ з урахуванням ризиків.....	68
3.2 Використання моделі стрес-тестування ризиків, щодо управління грошовими потоками в банківських установах.....	74
Висновки до третього розділу.....	88
ВИСНОВКИ.....	90
Список використаних джерел.....	93
Додатки.....	105

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Управління грошовими потоками банків є однією з найскладніших сфер банківського менеджменту на сучасному етапі розвитку банківської системи України, оскільки здійснюється в умовах постекономічної кризи та політичної нестабільності. Виходячи з того, що операційне середовище, в якому функціонують банки України, є нестійким та мінливим, а можливості формування грошових потоків з необхідними кількісними та якісними параметрами обмежені, забезпечення ефективності діяльності та фінансової стійкості вимагає розглядання методичного забезпечення управління ними з урахуванням усього спектру ризиків екзогенного та ендогенного походження.

Питання банківського та фінансового менеджменту, а також окремі аспекти сутності грошових потоків банків та управління ними знайшли своє відображення в працях зарубіжних та вітчизняних науковців Г. Азаренкової, , М. Зверякова, А. Казака, В. Коваленко, О. Колодізева, П. Конюховського, Г. Коробової, Ю. Коробова, Т. У. Коха, Л. Кузнецової, М. Савлука, М. Сулова, Дж. Сінки мол., Г. Тосуняна, А. Тютюнник, В. Усоскіна, П. Шальнова та ін.

Узагальнення та аналіз наукових результатів дозволили визначити, що системні комплексні дослідження, присвячені управлінню грошовими потоками банків, практично відсутні і існує необхідність подальших досліджень у таких напрямках: уточнення сутності поняття «грошові потоки банків», вдосконалення їх класифікації та структуризації чинників, що змінюють їх кількісні та якісні параметри; поглиблення теоретичних основ управління грошовими потоками банків, зокрема удосконалення науково-методичних та практичних підходів до їх аналізу, планування й визначення контрольних показників на основі ризик-орієнтованого підходу.

Метою дослідження є поглиблення та удосконалення теоретико-методичних засад управління грошовими потоками банків та розробка

практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності управління грошовими потоками банків з урахуванням ризиків, пов'язаних з їх формуванням, в умовах значного рівня невизначеності операційного середовища.

Реалізація поставленої мети обумовила необхідність вирішення в роботі таких завдань:

- дослідити теоретичні основи поняття «грошові потоки банків» та класифікувати їх як об'єкт управління;
- класифікувати та охарактеризувати чинники, що мають ураховуватись при управлінні грошовими потоками банків;
- розглянути теоретико-методичні підходи до управління грошовими потоками банків;
- провести аналіз банківської системи України з метою визначення характеристик грошових потоків банків та виявлення чинників впливу, що змінюють їх кількісні та якісні параметри;
- оцінити ефективність управління грошовими потоками на прикладі ПАТ «Райффайзен Банк Аваль»;
- змодельовати якість управління грошовими потоками банківських установ на основі динамічного векторного показника;
- розглянути методичний підхід до планування й визначення контрольних показників грошових потоків банків з урахуванням ризиків, що генеруються ними;
- розробити методичний підхід до стрес-тестування ризиків, що генеруються грошовими потоками банків.

Об'єктом дослідження є процес управління грошовими потоками банків.

Предметом дослідження є теоретичні засади та практичні аспекти щодо управління грошовими потоками банків з урахуванням ризиків в умовах значного рівня невизначеності операційного середовища.

Методи дослідження. Для розглядання управління грошовими потоками в банківських установах України в даній дипломній роботі використовуються

статистичні методи, методи фінансового аналізу, методи прогнозування, методи порівняння та спостереження.

Інформаційною базою дослідження є чинні законодавчі та нормативні акти, що регулюють діяльність банків, офіційні матеріали Державної служби статистики України, Національного банку України, Асоціації українських банків, Незалежної асоціації банків України, публічна фінансова та внутрішня управлінська звітність банків, праці вітчизняних і зарубіжних науковців.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у розвитку науково-методичних підходів і розробці практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності управління грошовими потоками банків з урахуванням рівня ризиків, пов'язаних з їх формуванням, в умовах значного рівня невизначеності операційного середовища.

ВИСНОВКИ

У дипломній роботі наведено теоретичне узагальнення методичних підходів і розробці практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності управління грошовими потоками банків з урахуванням ризиків, пов'язаних з їх формуванням, в умовах значної невизначеності операційного середовища.

За результатами виконаної дипломної роботи зроблено такі висновки:

1. На основі аналізу теоретичних напрацювань розглянуто розуміння сутності поняття «грошові потоки банків», які запропоновано визначати як індивідуальні вхідні та вихідні потоки та їх агреговані сукупності, генеровані в результаті комерційної, торгової діяльності та діяльності з управління активами та пасивами, що обумовлюють їх кількісні параметри, а їх співставлення дозволяє визначити рівень ліквідності та ефективності діяльності банків.

2. Для підвищення якості управління грошовими потоками банків розглянута багаторівнева систему чинників, що змінюють їх кількісні та якісні параметри. До екзогенних віднесено: чинники макросередовища, пов'язані з прямим чи опосередкованим впливом на банки політичних, правових, соціальних та економічних процесів, що формують операційне середовище, в якому вони здійснюють свою діяльність; чинники мезосередовища, пов'язані з впливом на банки клієнтів, конкурентів та регулятора в частині його можливостей генерувати грошові потоки в запланованих обсягах з необхідними кількісними та якісними параметрами. До ендогенних віднесено чинники мікросередовища, пов'язані з сукупністю індивідуальних характеристик банків, похідних від цілей діяльності на ринку, формалізованих у банківській політиці та стратегії, ресурсів, наявних для їх досягнення, та здатності ефективно їх використовувати.

3. Управління грошовими потоками банків запропоновано визначати як цілеспрямований багаторівневий вплив взаємопов'язаних між собою

підсистем управління на процес формування і подальшого регулювання кількісних та якісних параметрів грошових потоків банків, які забезпечують досягнення стратегій і цілей фінансового менеджменту в межах заданих величин ризиків, що генеруються ними, з дотриманням загальних та специфічних принципів.

4. За результатами проведеного аналізу банківської системи України з'ясовано, що управління грошовими потоками банків здійснюється під впливом суперечливих та важко прогнозованих процесів в економіці, політиці та соціальній сфері. Значний вплив на формування грошових потоків банків на макрорівні здійснює зміна основних економічних показників, які впливають на фінансові можливості економічних суб'єктів, за рахунок яких забезпечується попит на банківські послуги; на мезорівні – недовіра до банків з боку населення та підвищені регуляторні вимоги; на мікрорівні – ризики кредитування, валютний ризик, дисбаланси у структурі залучення та розміщення коштів.

5. Автором доведено, що в сучасних умовах функціонування ПАТ «РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ» проводиться ефективно управління грошових потоків та є одним з найбільших та надійних банків, які функціонують у банківській системі України. Він являється більш стійким до кризових явищ економіки як на внутрішньому, так і на зовнішньому рівнях.

6. Для визначення якості управління грошовими потоками банків в дипломній роботі запропоновано розраховувати динамічний векторний показник, що базується на застосуванні методів непараметричної статистики та модифікації панельних даних у тривимірний статистичний масив.

7. Відповідно до ризик-орієнтованого підходу до управління, розроблена процесна модель планування грошових потоків банків, що забезпечує безперервність формування планів у стратегічному, тактичному й оперативному періодах з трансформацією цільових параметрів у план (бюджет) руху грошових коштів і платіжний календар; надає можливість проведення оперативної експертизи планів на збалансованість та

максимізацію ефективності діяльності; враховує ризики, пов'язані з формуванням грошових потоків, та обмежує їх рівень вже на етапі планування.

8. У роботі запропоновано методичний підхід до оцінки ризиків, пов'язаних з формуванням грошових потоків банків, на основі застосування інтегральної багатофакторної моделі, що передбачає послідовну реалізацію наступних етапів: визначення мети стрес-тестування; формування інфраструктури; вибір чинників, що впливають на грошові потоки, та визначення взаємозв'язку між ними; вибір типу сценарію стрес-тестування. За результатами інтегрального багатофакторного стрес-тесту ризиків, що генеруються грошовими потоками банків, приймаються управлінські рішення, які можуть бути структуровані за горизонтом реагування на довгострокові, середньострокові заходи та заходи миттєвого реагування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Азаренкова Г. М. Фінансові ресурси та фінансові потоки : Теорет. аналіз / Г. М. Азаренкова; Нац. банк України, Укр. акад. банк. справи. Харк. філ. — Х. : ПП Яковлєва, 2003. — 102 с.
2. Азаренкова Г. М. Фінансові потоки в системі економічних відносин : Моногр. / Г. М. Азаренкова. — Х. : ВД «Інжек», 2006. — 328 с.
3. Азаренкова Г. М. Менеджмент фінансових потоків економічних агентів : монографія / Г. М. Азаренкова; Нац. банк України, Ун-т банк. справи. — К., 2009. — 335 с.
4. Азаренкова Г. М. Сучасні комерційні банки: персонал, розвиток, організація / Г. М. Азаренкова, Л. В. Дікань, Т. О. Новосельцева; Харк. держ. екон. ун-т. — Х. : ВД «ІНЖЕК», 2003. — 132 с.
5. Алексеєнко Л. М. Основні етапи і тенденції розвитку фінансового планування. Наука й економіка / Л. М. Алексеєнко // Наук.-теорет. ж-л Хмельницького екон. ун-ту. — 2013. — Вип. 2. — С. 45–52.
6. Белоглазова Г. Н. Деньги. Кредит. Банки: учебник / Г.Н. Белоглазова – М.: Высшее образование, 2009. — 392 с.
7. Бланк И.А. Финансовый менеджмент : учебный курс / И.А. Бланк. — [изд. второе, перераб. и доп.] — К. : Эльга, Ника—Центр, 2006. — 653 с.
8. Бланк И.А. Управление денежными потоками / И.А. Бланк. — К.: Ника –Центр Эльга, 2002. – 227с.
9. Бланк И.А. Управление финансовыми рисками / И.А. Бланк. – К. : Ника-Центр, 2005. – 600 с.
10. Бланк И. А. Управление финансовой стабилизацией предприятия / И. А. Бланк. — К. : Ника-Центр, Эльга, 2003. — 246 с.
11. Бор М.З. Менеджмент банков: организация, стратегия, планирование / М.З. Бор, В.В. Пятенко. — М.: ИКЦ «ДИС» 1997. — 288 с.

12. Банковское дело и финансирование инвестиций. Под ред. Н. Брука. Т. 1, Т. 2 — Вашингтон: Институт Экономического Развития Всемирного Банка, 1996. — 451 с.

13. Васюренко О. В. Банківські операції: навч. посібник / О. В. Васюренко. — К: Знання, 2000. — 243 с.

14. Волошин І. І. Аналіз грошових потоків комерційного банку/ І. І. Волошин //Вісник Національного банку України. — 2003. — № 2. — С.46-49.

15. Волошин І.В. Оценка банковских рисков: новые подходы : Наукове видання / И. В. Волошин; Мін-во освіти і науки України. — К.: Ника-Центр; Эльга, 2004.— 216 с.

16. Волошин І. В. Альтернативна модель строкових грошових потоків банку/ І. Волошин //Финансовые риски. — 2007. — № 3. — С.43-45.

17. Волошин І. Ціноутворення кредитів на основі підходу «грошовий потік під ризиком»: комплексний погляд на кредитний ризик і ризик ліквідності [Електронний ресурс] / І. Волошин // Вісник Національного банку України. - 2013. — № 6. — С. 26-29. — Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vnbu_2013_6_17.pdf

18. Гриценко А. А. Гроші. Пропозиція грошей і грошові агрегати / А. А. Гриценко, Т. О. Кричевська // Економічна теорія. — 2009. — № 4. — С. 90-111.

19. Дікань Л. В. Оцінка оптимальності руху товарних та фінансових потоків підприємства / Л. В. Дікань, В. А. Малахов // Фін.-кредит. діяльн.: пробл. теорії та практики. — 2011. — Вип. 2. — С. 140-148.

20. Дзюблюк О. В. Теоретичні аспекти визначення сутності банку і змісту банківської діяльності / О. В. Дзюблюк //Банківська справа. — 2001. — № 6. — С.5-11.

21. Дзюблюк О. В. Грошово-кредитне регулювання у механізмі забезпечення макроекономічної стабілізації і ефективності функціонування банківської системи України : монографія / О. В. Дзюблюк, Б. П. Адамик, Ю.

М. Балянт, Г. Р. Галіцейська, Г. М. Забчук; ред.: О. В. Дзюблюк; Терноп. нац. екон. ун-т. — Тернопіль, 2014. — 512 с.

22. Дзюблюк О. В. Банківська система України: становлення і розвиток в умовах глобалізації економічних процесів : монографія / О. В. Дзюблюк, Б. П. Адамик, Г. Р. Балянт, Ю. М. Галіцейська, Н. Д. Гандзола; ред.: О. В. Дзюблюк; Терноп. нац. екон. ун-т. — Т. : Астон, 2012. — 357 с.

23. Дзюблюк О. В. Банківські операції : підручник / О. В. Дзюблюк, Я. І. Чайковський, Н. Д. Галапуп, І. С. Кравчук, О. Л. Малахова, О. С. Пруський; Терноп. нац. екон. ун-т. — Т., 2009. — 696 с.

24. Доллан Є. Дж. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика / Є. Дж. Доллан. Пер. с англ. В. Лукашевича и др.; Под общей ред. В. Лукашевича — Л., 1991. — 448 с.

25. Дороніна М. С. Управління економічними та соціальними процесами підприємства: Монографія / М. С. Дороніна. — Х.: ХДЕУ, 2002. — 432 с.

26. Єріс Л. М. Механізм бюджетного планування в банку/ Л.М.Єріс // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: Зб. наук. праць. — Вип. 29. — Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. — С.148-159.

27. Єріс Л. М. Міжбанківські кредити у системі управління грошовими потоками банку / Л.М.Єріс // Науковий вісник Херсонського державного університету. — 2014. — № 9. — С.189-195.

28. Єріс Л. М. Теоретичні засади управління грошовими потоками банк в сучасних умовах розвитку банківського бізнесу [Електронний ресурс] / Л.М.Єріс // Глобальні та національні проблеми економіки. — 2014. — Випуск № 2. — Режим доступу до ресурсу: <http://www.global-national.in.ua>.

29. Жуков Е.Ф. Банки и банковские операции: учебник / под ред. Е.Ф. Жукова. — М.: Банки и биржи, 2005. — 423 с.

30. Жуков Е.Ф. Общая теория денег и кредита: учебник / под ред. Е.Ф.Жукова. — М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 2005. — 246 с.

31. Жулидова В. Ю. Управление денежным потоком коммерческого банка : дис. канд. эк. наук : 08.00.10 / Виктория Юрьевна — Саратов, 2010. — 211 с.

32. Зверяков М. І. Банківський капітал: вимоги Базеля III / М. І. Зверяков, В. В. Коваленко // Фінанси України. — 2011. — № 6. — С. 13-23.

33. Зверяков М. І. Нова індустріалізація як модель економічного розвитку України: монографія / М. І. Зверяков, Л. Л. Жданова, О. С. Шараг. — Одеса: Астропринт, 2017. — 296 с.

34. Зверяков М. І. Антикризове управління фінансовою стійкістю банку в умовах економічних дисбалансів: монографія / М.І. Зверяков, О.М. Зверяков. — Одеса: ОНЕУ, 2015. — 418 с.

35. Коваленко В. В. Управління фінансовою стійкістю банків: навч. посібник / В.В. Коваленко, М.І. Зверяков, О.С. Сергєєва. — Одеса: Атлант, 2014. — 492 с.

36. Банківське регулювання і нагляд: методологія та практика: монографія / за ред. проф. Коваленко В.В. — Одеса: Атлант, 2013. — 514 с.

37. Розвиток банківської системи в умовах формування нової архітектури фінансового ринку: монографія / за ред. проф. Коваленко В.В. — Одеса: Атланта, 2012. — 756 с.

38. Діяльність банків у забезпеченні сталого розвитку фінансового ринку України : монографія // за ред. проф. Коваленко В.В. — Одеса: Атлант, 2014. — 381 с.

39. Колодізєв О. М. Фінансовий менеджмент у банках: концептуальні засади, методологія прийняття рішень у банківській сфері : Навч. посіб. / О. М. Колодізєв, І. М. Чмутова, І. О. Губарева; Харк. нац. екон. ун-т. — Х. : ВД «ІНЖЕК», 2004. — 408 с.

40. Колодізєв О. М. Забезпечення умов стабільного функціонування банківського сектору України : монографія / О. М. Колодізєв, О. В. Бойко, І. О. Губарева, В. О. Дзеніс, В. В. Жуков, В. Ф. Колесніченко, І. Г. Курочкіна, О. В. Пересунько, Є. О. Полтавська, Ю. В. Прохорова. — Х. : ХНЕУ, 2010. — 310 с.

41. Колодiзєв О. М. Обґрунтування системи показників для оцiнювання якостi фiнансового планування в банку / О. М. Колодiзєв, С. М. Киркач // Актуалiнi проблеми економiки. — 2013. — № 12. — С. 195-207.
42. Конюховский П.В. Микроэкономическое моделирование банковской деятельности / П.В. Конюховский. — СПб: Питер, 2001. — 224 с.
43. Коробова Г.Г. Банковское дело: учебник / под ред. Г.Г. Коробовой. — М.: Юристъ, 2005. — 415 с.
44. Кох Т.У. Управление банком: в 5 кн., 6-ти частях / Пер. с англ. — Уфа: Спектр, 1993. — Ч. 1. — 164 с.
45. Кузнєцова Л.В. Фiнанси банку: теорiя, методологiя, управлiння: дис... д-ра екон. наук: 08.00.08 / Л.В. Кузнєцова ; Одес. держ. екон. ун-т. — О., 2009. — 534 с.
46. Кузнєцова Л. В. Теоретико-методологiчнi засади фiнансової дiяльностi банку : Монографiя / Л. В. Кузнєцова. — Одеса: Видавництво «Атлант», 2009. — 325 с.
47. Лаврушин О.И. Банковское дело: учебник / [О.И. Лаврушин, И.Д. Мамонова, Н.И. Валенцева и др.]; под ред. проф. О.И. Лаврушина. — [6-е изд.]. — М.: КНОРУС, 2008. — 768 с.
48. Миловидов Д.А. Современное банковское дело: учебник / Д.А. Миловидов. — М.: ИНФРА-М, 2004. — 335 с.
49. Миллер Роджер Лерой. Современные деньги и банковское дело / Р. Л. Миллер, Д. Д. Ван-Хуз / Пер. с англ. — М. : ИНФРА-М, 2000. — XXIV, 856 с.
50. Мищенко С. В. Современные проблемы теории денег и денежного обращения : монография / С. В. Мищенко. — К. : Центр науч. исслед. Нац. банка Украины : Ун-т банк. дела, 2011. — 231 с.
51. Мищенко С.В. Современные проблемы регулирования денежного обращения / С.В. Мищенко / Фiнансово-кредитна дiяльнiсть: проблеми теорiї та практики. Збiрник наукових праць. ХIБС УБС НБУ. Випуск 1 (12)/ 2012. — С. 227-232.
52. Мищенко С.В. Проблемы устойчивости денежного обращения / С.В. Мищенко. [Текст] : [монография]. — М.: Новое знание, 2014. — 399 с.

53. Мищенко С. В. Роль денежного обращения в обеспечении конкурентоспособности экономики / С. В. Мищенко / Стратегическое управление организациями: методы повышения конкурентоспособности: сборник научных трудов. — СПб.: Изд-во Политехн. ун-та, 2014. — С.201-209.

54. Гроші та кредит: підручник / [М. І. Савлук, А. М. Мороз, І. М. Лазепко та ін]; за заг. ред. проф. М. І. Савлука. — [4-те вид.]. — К.: КНЕУ, 2006. — 744 с.

55. Банківські операції: підручник / [А. М. Мороз, М. І. Савлук, М. Ф. Пуховкіна та ін.]; за заг. ред. А. М. Мороза. — [3-тє вид.]. — К.: КНЕУ, 2008. — 608 с.

56. Олексіч Д. В. Методичні засади оцінки вартості банківського бізнесу : дис. ... канд. економ. наук : 08.00.08 / Олексіч Дмитро Володимирович — Суми, 2008. — 248 с.

57. Паньков А.Е. Бухгалтерский учет денежных потоков банка (управленческий аспект) : дис. канд. эк. наук : 08.00.12 / Паньков Алексей Евгеньевич — Новосибирск, 2001. — 157 с.

58. Полфреман Д. Основы банковского дела : учебник / Д. Полфреман, Ф. Форд ; пер. с англ. А. Дорошенко. — М. : ИНФРА-М, 1996. — 622 с.

59. Поморина М.А. Концепция финансового управления в системе стратегического менеджмента банка: дис. доктора. эк. наук : 08.00.10 / Поморина Марина Александровна — Москва, 2008. — 336 с.

60. Поморина М.А. Планирование как основа управления деятельностью банка / М. А. Поморина. — М. : Финансы и статистика, 2002. — 384 с.

61. Роуз Питер С. Банковский менеджмент. Предоставление финансовых услуг. Пер. с англ. со 2-го изд. — М.: Дело, 1997. — 768 с.

62. Синки Дж. Ф., мл. Управление финансами в коммерческих банках: Пер. с англ. 4-го перераб. изд. / Под ред. Р.Я.Левиты, Б.С.Пинскера. — М.: Catallaxy, 1994. — 820 с.

63. Усоскин В. М. Современный коммерческий банк: Управление и операции. изд.4, стереотип. / В. М. Усоскин — М.: Дело, 2014. —328 с.

64. Филимонова-Арутюнова К.К. Управление ликвидностью коммерческого банка : дисс. на соискание науч. степени канд. экон. наук : спец. 08.00.10 «Финансы, денежное обращение и кредит» / К. К. Филимонова-Арутюнова. — Ростов-на-Дону, 2005. — 269 с.

65. Енциклопедія банківської справи України / Редкол.: В.С. Стельмах (голова) та ін. — К.: Молодь, Ін Юре, 2001. — 680 с.

66. Кириченко О. А. Казначейство банку: Навч. посіб. / О.А.Кириченко, М. П.Денисенко, А. П. Гречан та ін. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 464 с.

64 Ковалев В. В. Управление денежными потоками, прибылью и рентабельностью / В. В. Ковалев : Учебно-практ. пособие. М.: ТК Велби, Изд-во «Проспект», 2008. — 127 с.

65. Волков А.Н. Финансовые методы оценки ликвидности коммерческого банка : дис. канд. эк. наук : 08.00.10 / Волков Алексей Николаевич — Екатеринбург, 2006. — 191 с.

66. Коваль В. М. Грошові потоки в механізмі функціонування комерційного банку / В. М. Коваль // Вісник Української академії банківської справи. — 2000. — №1. — С. 48—50.

67. Сергєєва О. С. Економічна сутність грошових потоків та їх роль у функціонуванні банків / О. С. Сергєєва // Науковий вісник ОНЕУ. Всеукраїнська асоціація молодих науковців. Науки: економіка, політологія, історія. — № 21 (173). — Одеса, 2012. — С.141-147.

68. Сергєєва О.С. Обґрунтування економічної сутності грошових потоків банків / О. С. Сергєєва // Міжнародна науково-практична конференція [Актуальні проблеми розвитку економіки в умовах глобалізації]. — Тернопіль, 2012. — С. 472-474.

69. Гайдунько Д.В. Методика анализа клиентской базы банка / Д.В. Гайдунько // Банковские услуги. — 2001. — № 11. — С. 13- 25.

70. Про банки і банківську діяльність [Електронний ресурс] / Закон України від 07.12.2000 № 2121 / Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua>.

71. Про Національний банк України [Електронний ресурс] / Закон України від 20.05.1999 № 679 / Режим доступу до ресурсу: zakon.rada.gov.ua/go/679—14.

72. Тажин Ю. А. Принцип активного управления денежными потоками, отражающий необходимость адаптивного выбора технологий, инструментов и методов с учётом стратегических приоритетов развития коммерческого банка [Електронний ресурс] / Режим доступу до ресурсу: http://www.rusnauka.com/31_NNM_2013/Economics/1_146349.doc.htm.

73. Гарбар Ж. В. Концептуальні засади формування моделі управління грошовими потоками комерційного банку [Електронний ресурс] / Ж. В. Гарбар, О. А. Кринець. — Режим доступу до ресурсу: <http://www.nbuv.gov.ua>.

74. Бугай В.З. Фінансове планування і управління на підприємствах [Електронний ресурс] / В.З.Бугай — Режим доступу до ресурсу: http://pfor.com/book_200.html.

75. Яструбецька Л. С. Організаційно-економічний механізм управління грошовими потоками промислових підприємств України : дис. канд. ек. наук : 08.02.03 — Львів, 2006. — 192 с.

76. Поддєрьогін А.М. Ефективність управління грошовими потоками підприємства / А.М. Поддєрьогін, Я.І. Невмержицький // Фінанси України. — 2007. — №11. — С. 119—127.

77. Сокур С. Как строить систему управления: прагматичный подход [Електронний ресурс] / С. Сокур, О. Коваленко — Режим доступу до ресурсу: <http://www.management.com.ua/ims/ims100.html>.

78. Філіна С.В. Порівняльна характеристика основних підходів до управління [Електронний ресурс] / С. В. Філіна — Режим доступу до ресурсу: <http://viem.edu.ua/konf2/art.php?id=1105>.

79. Репин В.В. Процессный подход к управлению. Моделирование бизнес-процессов / В. В. Репин. — М. : РИА «Стандарты и качество», 2004. — 408 с.

80. Сергєєва О. С. Принципи управління грошовими потоками банку в сучасних умовах / О. С. Сергєєва // Міжнародна науково-практична конференція [Сучасні проблеми інвестиційної діяльності в Україні] (18-19 січня 2013 р.). — Київ, 2013. — С.54-56.

81. Ильясов С.М. Управление активами и пассивами банков / С.М. Ильясов // Деньги и кредит. — 2000. — № 5. — С. 20—27.

82. Макроекономічні показники [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу:
http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=57896

83. Коваленко В.В. Реформування банківської системи України в умовах фінансових глобалізаційних викликів / В.В. Коваленко, О. С. Сергєєва // Міжвузівська науково-практична інтернет-конференція [Економіка і фінанси: аналіз тенденцій та перспективи розвитку] (20 жовтня 2014 року). — Днепропетровськ, 2014. — С.29-33.

84. Дані фінансової звітності банків України [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу:
http://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=64097.

85. Звітність та фінансові результати ПАТ «Райффайзен Банк Аваль» за 2015-2017 рр.

86. Хайлук С. О. Параметричні методи оцінки ефективності банківської діяльності / С. О. Хайлук // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: збірник тез доповідей XIII Всеукраїнської науково—практичної конференції (28—29 жовтня 2010 р.) : у 2 т. / Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України». — Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2010. — Т. 1. — С. 141-143.

87. Battese G. A Model for technical inefficiency effects in a stochastic frontier production function for panel data / G.Battese, T.Coelli // Empirical Economics. — 1995. — № 20. —Р. 325—332.

88. Frontier V4.1 [Electronic resource].— Mode of Access:
<http://www.uq.edu.au/economics/cepa/frontier.php>. — Title from the screen

89. Леонов С. Ефективність банківського бізнесу в Україні: стохастичний фронтірний аналіз / С. Леонов, Т. Васильєва, А. Буряк // Вісник Національного банку України. — 2013. — № 6. — С. 19-25

90. Шараєвський Д.В. Концептуальна схема оцінки ефективності діяльності комерційних банків за допомогою методів граничного аналізу / Д.В. Шараєвський // Проблеми науки: міжгал. наук.-практ. журнал. — К.: КиївЦНТЕІ. — 2011. — №7. — С. 41-48.

91. Шараєвський Д. В. Методи оцінки ефективності діяльності банків / Д.В. Шараєвський // Формування ринкових відносин в Україні: Зб. наук. праць. — К.: НДЕІ. — 2008. — №9 (100). — С. 17—22.

92. Хайлук С. О. Використання непараметричних методів оцінки ефективності, результативності та продуктивності діяльності вітчизняних банків / С. О. Хайлук, Т. М. Мельник // Актуальні проблеми економіки. — 2010. — № 11. — С. 263—272.

93. Хайлук С. О. Особливості вибору методу оцінки ефективності банківської діяльності [Електронний ресурс] / С. О. Хайлук, С. М. Новак // Ефективна економіка. — 2010. — № 8. — Режим доступу до ресурсу: <http://www.economy.nayka.com.ua>.

94. Хайлук С. О. Оцінка ефективності діяльності банків: порівняльний аналіз методів та моделей / С. О. Хайлук // Збірник наукових праць ХІБС УБС НБУ “Фінансово—кредитна діяльність: проблеми теорії та практики”. — Харків, 2010. — Випуск № 1 (8) : в 2 ч. — Ч. 2. — С. 112-118.

95. Barr, R. S., Seiford, L. M., Siems, T. F. (1994) Forecasting Bank Failure: A Non-Parametric Approach, Recherches Economique de Louvain 60, pp. 411-429.

96. Лисситса А. Анализ оболочки данных (DEA) — современная методика определения эффективности производства / А. Лисситса, Т.Бабишева [Електронний ресурс] — Режим доступу до ресурсу: <http://www.iamo.de/dok/dp50.pdf>

97. Кравченко Е. В. Финансовое планирование и бюджетирование в системе управления банком / Е. В. Кравченко // Актуальные проблемы учета, экономического анализа и финансово—хозяйственного контроля деятельности организацией : материалы III международной научно—практической конференции. — Воронеж, 2010. — С. 142-144.

98. Сергеева О. С. Ризик-орієнтований підхід до управління грошовими потоками банку / О. С. Сергеева // Науковий журнал «Вісник Одеського національного університету. Економіка». — Одеса, 2014. — Том 19. — № 1. — С.134-136.